

İki şahıs işletmesinin yeni kurulacak şirkete devri

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.26.-130[17-2017/2]-34907
Tarih	22.07.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ESKİŞEHİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü)

Sayı : 26696128-130[17-2017/2]-34907

22.07.2019

Konu : İki şahıs işletmesinin yeni kurulacak şirkete devri

İlgi : 04/01/2017 evrak kayıt tarihli, 03/01/2017 tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; kendi adlarınıza bulunan şahsi işletmelerinizi aktif ve pasifiyle kül halinde %50 ortaklık payıyla kardeşinizle birlikte yeni kuracağınız limited şirkete devretmek istediğiniz belirtilmiş olup, söz konusu devir işlemiyle ilgili vergisel yükümlülüklerinizin neler olduğu hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

A) Gelir Vergisi Kanunu Yönünden Değerlendirme

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında; her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun "Değer Artışı Kazançları" başlıklı Mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde faaliyeti durdurulan bir işletmenin kısmen veya tamamen elden çıkarılmasından doğan kazançların değer artış kazancı sayılacağı, ikinci fıkrasında bu maddede geçen "elden çıkarma" deyiminin mal ve hakların satılmasını, bir ivaz karşılığında devir ve temlikini, trampa edilmesini, takasını, kamulaştırılmasını, devletleştirilmesini, ticaret şirketlerine sermaye olarak konulmasını ifade ettiği, son fıkrasında da, faaliyetine devam eden ticari bir işletmenin kısmen veya tamamen satılmasından veya ticari işletmeye dahil amortismanına tabi iktisadi kıymetlerle birinci fıkra yazılı hakların elden çıkarılmasından doğan kazançların ticari kazanç sayılacağı ve bunlara ticari kazanç hakkındaki hükümlerin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanunun "Vergilendirilmeyecek Değer Artışı Kazançları" başlıklı 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde, kazancı bilanço esasına göre tespit edilen ferdi bir işletmenin bilançosunun bir sermaye şirketine aktif ve pasifiyle bütün halinde devrolunması, devralan şirketin bilançosuna aynen geçirilmesi ve devredilen ferdi işletmenin sahip veya sahiplerinin şirketten, devir bilançosuna göre hesaplanan öz sermayesi tutarında ortaklık payı alması (Bu ortaklık payını temsil eden hisse senetlerinin nama yazılı olması şarttır.) halinde değer artışı kazancı hesaplanmayacağı, vergileme yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Yine aynı Kanunun "Yıllık Beyannamenin Verilmesi" başlıklı 92 nci maddesinde; bir takvim yılına ait beyannamenin izleyen yılın Mart ayının başından yirmi beşinci günü akşamına kadar, gelirin sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan ibaret olması halinde izleyen yılın Şubat ayının başından yirmi beşinci günü akşamına kadar, tam mükellefiyette vergiyi tarha yetkili vergi dairesine, dar mükellefiyette Türkiye'de vergi muhatabı mevcutsa onun Türkiye'de oturduğu yerin, Türkiye'de vergi muhatabı yoksa iş yerinin, iş yeri birden fazla ise bu iş yerlerinden herhangi birisinin bulunduğu yer vergi dairesine verileceği veya taahhütlü olarak posta ile gönderileceği, "Vergilendirme Dönemi" başlıklı 108 inci maddesinde, gelir vergisinde vergilendirme döneminin geçmiş takvim yılı olduğu ve mükellefiyetin takvim yılı içinde kalkması halinde, vergilendirme döneminin, takvim yılı başından mükellefiyetin kalkması tarihine kadar geçen süreye inhisar edeceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalara göre; devir nedeniyle ferdi işletmeler sona ereceğinden işletmelerin devir tarihine kadar olan ticari kazancının ertesi yılın Mart ayının yirmi beşinci günü akşamına kadar bağlı olunan vergi dairesine beyan edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, bilanço esasına göre defter tutan söz konusu ferdi işletmenin bilançosunun aktif ve pasifiyle bütün halinde limited şirkete devrolunması, şirketin bilançosuna aynen geçirilmesi ve devredilen

ferdi işletmenin sahibinin şirketten devir bilançosuna göre hesaplanan öz sermaye tutarında ortaklık payı alması durumunda bu devir nedeniyle değer artışı kazancı hesaplanmayacak ve vergileme yapılmayacaktır.

Ancak, işletme hesabı esasına göre defter tutan şahıs işletmesinin yeni kurulacak limited şirkete devir işleminin ise, Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinin (2) numaralı bendi kapsamında değerlendirilemeyeceğinden, Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre vergi erteleme müessesesinden yararlanmak suretiyle yapılması mümkün bulunmamaktadır.

B) Katma Değer Vergisi Kanunu Yönünden Değerlendirme

3065 sayılı KDV Kanununun; 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu, 17/4-c maddesinde, Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinde belirtilen işlemler ile Kurumlar Vergisi Kanuna göre yapılan devir ve bölünme işlemlerinin KDV'den müstesna olduğu hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; bilanço esasına göre defter tutan ferdi işletmenin bilançosunun aktif ve pasifiyle bütün halinde limited şirkete devrolunması işlemi, Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesi kapsamında olması halinde KDV'den istisna olacaktır. Ancak; işletme hesabı esasına göre defter tutan ferdi işletmenin yeni kurulacak limited şirkete devri işleminin ise, söz konusu işlem Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinin (2) numaralı bendi kapsamında değerlendirilemeyeceğinden, KDV'ye tabi tutulacağı tabiidir.

C) Vergi Usul Kanunu Yönünden Değerlendirme

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

-227 nci maddesinde, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu,

-229 uncu maddesinde faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu,

-231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı fıkrasında faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı,

-232 nci maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin; birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere, vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunların da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları, bunların dışında kalanların birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (2015 yılı için 880 TL'yi, 2016 ve 2017 yılları için 900,00 TL'yi) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (2015 yılı için 880 TL'den, 2016 ve 2017 yılları için 900,00 TL'den) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesinin mecburi olduğu,

-328 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, devir ve trampanın satış hükmünde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, ferdi işletmenizin sermaye şirketine devrolunması işlemi Vergi Usul Kanununun 328 inci maddesi gereği satış hükmünde kabul edileceğinden, ferdi işletmenizin aktifinde bulunan kıymetlerin (makine, teçhizat, demirbaş, taşıt vb.) yeni kurulmuş olan şirkete devir işlemi tevsik etmek amacı ile fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

